

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutorile. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

MONARCHIA AUSTRIACA.
Transilvania.

Domnule Redactoru!

Pe la finea lui Iuliu a. c. provoacatu fiindu de cativa amici imi luasem voia a' ti impartesi cateva pareri individuale privitor la starea din acelea dile a monarchiei, la starea patriei nostre Transilvaniei si la starea totu de astuoi a nationii nostre locuitore in Transilvania. Dta ai aflatu cu cale a publica aceleia pareri in Nr. 54 din 25/13 Iuliu a. o., dupa care apoi mai urmara si alti articuli, pre cati ii puteam scrie intre multele greatati si pedeci pe care le intimpiu cum amu dice numai ca diletanto in publicitate. In Nr. 56 alu „Albinei“ din 19/31 Augustu a. c. unu pseudonimu Macavei me intréba, ca „cum amu putea esf din pasivitatea actuala, ce nu pote se aduca vreun bine na-tionalitatii nostre“, adauge apoi, ca lipsesce co-intielegerea.

Inca de atunci mi s'au parutu, ca acelui dn. Macavei a cititua paierile mele individuale numai asié, cam prin fuga, precum se citescu in dilele nostre mai toté diariile, precum si ca densului i s'ar parea cumca natiunea s'ar afla nu numai in o deplina pasivitate, ci si in neunire. Ore déca ochiul omeneșeu nu vede cum cresc plantele si animalele, urmează de aici ca „ele nu cresc“. Ore déoa unu individu oricare dupa munca si ștansela de 16 seu 18 ore dorme 8 seu 6 ore, cu aceea elu a cadintu in amortire totala? Ceea ce la individu este o ora, la natiuni se numera cu anulu si cu anii. Dupa cate a trasu si a patitua natiunea numai dela 1860 incóce si dupace dinsa in 1 Sept. 1865 fu zoosa afara din sal'a legislativa dela Sibiu, éra in sal'a din Clusiu se largira si intre-cura privilegiati, ore nu se cuvenia ca natiunea se si ia pe unu momentu o pusetiune asteptatoré? Adeverat'a pasivitate rusinatore ar fi fostu, candu natiunea s'ar fi abandonatua ca si o desperata in bratiale feudalismului si ar fi strigatu pe ciocoișesc: Amman coconiloru, se ertati ca amu avutu obrascioa de a ne face si noi odata legi pe sam'a nostra si pe sam'a tierii intregi; sarutamu manile si pitioarele coco-nasiloru, faceti bine si ertati! Se traiti boieriiloru!

Deci se distingemu intre politic'a asteptatoare si intre politio'a pasivitatii mortaretie.

Si apoi intrebui eu, ce erá se faca natiunea, pre catu timpu regimulu ii dicea: Lasa me in pace, nu me conturba, se mai facu inca si acestu experimentu.

Ei, bine, s'a mai facutu unu experimentu, amu mai trecutu prin una provisoriu; acum pote fi ca ne-a venit u noua ordinea dilei.

Inse romanii transilvani dupa credint'a dui Macavei sunt neinvolti? Speram dupa Ddieu, ca dn. Macavei se va desamagi in aceasta pri-vintia intr'unu modu prea placutu; ilu rugamu inse, ca neunirea dintre u nelo persone se nu o ia de neunire natiunala, ei din contra se se bucură ca mai vedo ridicanduse si cate o parere opusa. Se pote ore ca orice organismu vietivitor se eciste fara unu picu de fere? Nu se pote? Preste aceasta precum in lumea fizica prin cate o fortuna se curatia atmosfer'a, intocma si lumea morală are trebuintia nespa-rata de cate o scuturatura. La noi inca se adunaseră ceva miasme, care trebuea curatite.

Azi eu credu, ca astadi natiunea romană din Transilvania este involta cu sinesi; ea acum simte ce are se faca, fara ca se aiba trebuintia de a esf cu multe programe in piatia. Inse toma pentru aceea rogu prea plecatu pe unii publicisti carii voiescu a fi conduceatorii ei, ca se nu o aduca érasi in confusione prin pro-

Brasovu 13/1 Octobre 1866.

Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

grame scrise in doi peri ca si oraculele dela Delphi cu Ibis redibis nunquam per bella peri-bis, seu pe romanesce: ca se mergemu se ale-gemu si se mergemu se n'alegemu si se mer-gemu se tacemu se mergemu se protestamu. Me rogu érasi prea umilitu, ca astadi catra 20 Sept. 1866 adica la unu anu dela sistarea legislationii se nu i se mai vorbescă nici in alternative, ca seu congressu seu dieta, si érasi seu federalismu dupa nationalitatati, seu legile din an. 1863, ci se i se spuma romanului transilvanu romanesce respicatu: terenul legalu, pe care romanulu transilvanu poate sta mai si-guru. Fa'lui se pa-asescă pe acesta si se alerge dupa teoriile natiunale slavonesci federalistice, pen-trucă se'si pérda si nationalitatea si patri'a, Poporale slave austriace, adica boemii, polonii, croatii, serbii, slavaci, ruteni, slovenii vorbescu si scriu siepte dialecte, n'au nici ei insii nici o programa comună: noi se li o facem? Program'a nostra e coprinsa in cuventulu de tronu din 1 Iuliu 1863, in propusetiunile regesci si in adres'a dietei de atunci, éra devis'a nostra este diet'a pe temeiulu legii electorale sub-sternute in an. 1864 spre sanctiunare. In ace leasi ni se arata garantia si pentru patria si pentru natiune. Alta programa nu ne trebuesce pe ani inainte.

Ce avemu noi cu sbuciumaturele federalistice ale slavoniloru? Ce ne amestecam u noi in certele loru cu germanii? Se le cunoscemu, a si é este, ci se nu le facem de ale nostre, se nu ne identificam cu ele pentru tota lumea asta. Transilvania isi are contractulu seu bi-lateralu de statu, legile sale fundamentale; natiunea este primita prin sanctiune regesca in staululu constitutiunii; pentru reformele reor-route i s'a deschis uale larga chiaru prin pro-pusetiunile regesci; dupa incheierea acelora ni s'a promisu cu tota solenitatea re'noirea con-tractului de statu, adica a diplomei Leopoldine; cu imperiulu ne-amu invotu prin codificarea celor doua acte mari; candu se voru propune schimbari seu modificari in aceleasi, voru intreba de siguru si pe Transilvania, pen-truca i s'a promisu cu atu in prean. patenta din 20 Sept. 1865; atunci vomu fi si noi de facia Unirea Transilvaniei cu Ungaria este facuta de multu, adica dela 1692 si renoita in an. 1744 sub unu monarchu si iu dinasti'a Habsburg-Lotaringia. Mai multa uniune ar fi perite, ar fi desfintare.

Nici fanatismulu celu mai inflacaratu natiunalu, nici toté sberatele si tiepetele dintr'o du-tienă de foi politice, nici o miie de proteste in favorea limbei nu voru mai asecura natiunalitatea romană fara a ni se asecura totuodata autonomia patriei fundata pe legi si juramente mari si tari. De aceea déca voim u ca natiunalitatea se nu ne stea in aeru, se nu mai uitam nici pe unu minutu de patria. Am repetit'o adesea, o mai dieu si astadata, ca pana eram slavi politici ca natiune „tolerata usque ad beneplacitum Principis et regniolarum“, toté puntele nostre de programe se concentră prea bine intr'unu singuru punctu: emancipare natiunalala. Astadi nu mai cutéza nimeni a se provoca pe facia la legile de proscripții natiunala, cuteza inse a raoni in gur'a mare, ca patri'a nostra ca tiéra autonoma nu mai exista. Deci intemele oisice reorganisare a monarchiei, pe ori si ce principiu, noi se remanem constanti pe langa terenul nostru legalu din an. 1863/4 si se mergemu inainte pe acelasi.

Din acestea suntemu constrinsi a deduce, de si ou destula du-ere, ca romanii transilvani in

cestiuni strinsu politice privitor la reorga-nisarea monarchiei si mai alesu la impacarea diferintielor cu Ungaria, precum si la com-planarea pretensiunilor intrenatiunale din Ungaria nici chiaru cu connatiunialii loru de acolo, romani de unu sange si de o limbă, nu potu face causa comună. Noua nu ne este ertatu a ne parasi terenul nostru legalu, ei érasi nu ne potu proba, ca terenul legalu din Ungaria ca tiéra autonoma este si terenul legalu, care se le asecure existinti'a loru natiunala macar numai pre catu este ase-cuata ea in Transilvania, éra resultatul luptei loru din diet'a unguréna n'are nimicu atraga-toru si insulitoru de incredere pentru noi. Am auditu ca deputatii romani din Ungaria si Banatu n'au suferit u deputatii romani dusi din Transilvania la Pest'a, ca se ia parte la conferintiele loru natiunale. Déca s'a intemplatu asié ceva, apoi acésta portare inteléptă a depu-tatilor romani din Ungaria catra cei din Transilvania ar insema: Remaneti voi in cas'a vóstra si nu stati aici sub cerulu liberu espusi la tóte fortunele si tempestatile. —

Brasovu 7 Oct. 1866.

G. Baritiu.

Blaștiu 2 Oct. 1866.

Care federalismu lu poftim u noi?

Pentruca se punu acésta intrebare si se i dau responsulu, m'a miscatu: — intrebarea Redactiunei „Gazetei Transilvaniei“ pusa la unu articlu alu meu moto: „Intre mai multe mosie“ — in Gazet'a Nr. 65 a. c. de cuprinsu: de unde e cunoscuta aceea programma — a federalismului? dora din pré inalt'a patenta din Septembre? dora din casarea dietei dela Sibiu si conchiamarea alteia la Clusiu? etc.; — combi-nata cu un'a corespondintia din „Albin'a“ Nr. 66 a. c. datata de langa Carasiu de unulu de intre intielegintii romani mai insemnati presem-natu cu V., care corespondintia fiindu mai lunga, scotu dintr'ens'a numai aceea ce se referesce la obiectulu nostru si se cuprinde in acestea: „Prin partile Banatului, cate atensei in dilele trecute, multu se mira intielegintii nostri cum acci frati cari de unu timpu incóce incepura a pledá pentru federalismul programului slaviciu nu voru se pricépa ceea ce e evident si s'a atinsu de repetite ori si in „Albin'a“, cumca adica acelui federalismu se tiene mortisiu de baea — quasi istorica si staruesce la formarea de cinci grupe — natiunali, dintre cari trei slavice, un'a nemtieșca si un'a maghiaro, éra pre romani va se i imbéte cu principiulu egalei indreptatiri natiunali chiaru precum o patiremu sub Bach si Schmerling.

De unu federalismu pre temeiulu natiuna-litatiloru genetice pana acum inca nici vorba nu se face in cercurile federalistilor slavi scl.“

Acesta combinatiune la prim'a vedere ne aru vedi de gresiala pre cei ce amu vorbitu pentru federalismu, si acesta ca-ci precum ne asecura D. V. federalistii slavi nu voru se scia de nationalitatea nostra, ba precum continua mai de parte in aceeasi corespondintia, progra-mulu federalistilor slavi ar fi mai periculosu de catu si dualismulu si centralismulu.

Se luamu inse lucrul mai cu deamenun-tulu si apoi se ne esplicam. Noi o potem spune a priori, ca diurnalele slavice nu le amu potutu ceti, ca nu le scim u limb'a, si de cumva acelea au si aparatu federalismu dupa grupe istorice, aceea o au potutu face pentru sine, ori déca acesta nu s'a templatu in diurnalistica ci intre corifeii slavi! aceea e inca si mai usioru, noi ceea ce cugeta si vorbesce cineva in limba carea nu o pricepeori si in ascunsu se nu 'lu vedem u si audim, nici potem se scim nici se

dorim; — prin urmare deea corifeii slavilor amesuratru principalorale numai ne imbéta cu indreptatirea naționale, noi inca nu voim se scimă de principialeloru, celu pucinu în tot colonele Gazetei unde s'a vorbitu despre federalismu nașiru n'a fostu vorba defederalismulu dupa grupe istorice, — si prin urmare noi nu am dorit nici federalismu slavicu, nici istoricu ci anu dorit si dorim federalismu pre basea diplomei din 20 Oct. 1860 si pre autonomia singurăcelor provincie ale imperiului.

Dara inca se o luamu si mai deaprope de obiectu. — Noi ne cum se voimu a aperă federalismulu grupelor istorice, dara o si aseveram, ca nici esista partita carea se fia pasită in modu publicu pentru aperarea si pronunciarea atarui federalismu. — Deea consideram noi cursulu lucrurilor mai deaprope, ne aducem aminte forte bine cu totii despre aceea, oa dupa ce in luptele din Itali'a se dovedise pre deplinu nepotintă sistemului Bachianu, — adunanduse senatulu imperial iutaritu, partitele cari mai nainte nu cutesau a se miscă la vedere, legate fiindu in concurile de feru ale absolutismului, s'au tataiu in doue grupe opuse si, si anumită in grup'a drepelui istoricu, si in grup'a drepelui reformatu dupa cintele moderne si mai alesu dupa administratiunea conoentata imperiului, sub regim nu casticu, ci popórale. — Ne aducem mai departe cu totii aminte, cumca dupa desfacerea senatului imperial intaritu, a-cestea doua principia au remasă sub discusiune si pertractare, pana ce din mediuloculu caosului pasă că chiamat de Maiestatea S'a imperatulu de consiliariu si ajutoriu ministrul Schmerling, carele că omu de partit'a centralistica moderni satoria a pusă in cale principiale partitei sale prin patent'a din 26 Febr.; scimă inse si aceea ca pre candu D. Schmerling realiză principiale partitei sale la regim, pre atunci aristocrati'a inca lucră in „Vaterland“ si „Pesti Hirnök“ ou „Neueste Nachrichten“ si uneori si „Wanderer“ pentru valoarea privilegielor sale istorice, si dupa ce D. Schmerling prin procedur'a s'a atotu centralistica si disutare pre popórale cari mai nainte incepure a se bucură de D's'a, si barbati că Riger, Smolka s. a. incepură a combate acestu centralismu, — veduiremu cu totii un'a diversiune nouă, adica DD. aristocrati cu „Vaterland“ si „Hirnök“, că se fia potenti in contra regimului centralisticu mai popórale; pre langa programulu de a combate principiale moderne ale ministeriului Schmerling, si-a mai in susită si acel'a de a combate centralismulu, si aci sosi timpulu „coalitiunei monstruoase si in Austria, candu Riger, Smolka s. a. se aliare cu patronii lui „Vaterland“ si „Hirnök“ spre a returnă pre D. Schmerling, si luptei combinat'e ajutate de retaceerile continute ale Dului Schmerling, ia ii succesi a 'lu restornă.

ESTU MODU REMANENDU NOI PRE LANGA OBIECTULUI nostru, — si lasandu de o parte pre centralisti, dualisti, autonomisti, — cu caderea lui Schmerling avem federalismu in interesulu dreptului istoricu, adica adoptatu de aristocrati numai de aceea, că se 'si pótă esoperă mai usioră restituirea privilegiilor ruginoase, si federalismu opus, nu principialor poporali, ci principialor pré centralistice a lui Schmerling, si in interesulu autonomiei provinciale, si a organizarii imperatiei in intielesulu diplomei din 20 Octobre.

Pre candu acum „Vaterland“ si „Hirnök“ au continuat si continua cu principale sale, că representante si anteluptatoru alu acestui principiu din urma a traitu sub D. Schmerling „Ost und West“ in tota fazele sale, pana ce s'a straformatu in „Zukunft“ si dupa caderea D. Schmerling era „Zukunft“ in tota fazele sale pana in diu'a de astazi, celu pucinu scimă, ca acestu diurnalul se numesce pre sene apriatu federalistu, scimă a dou'a ca e forte raru candu in colonéle acestui diurnalul nu se afla pretenziunea indreptatita: că se se dè provincielor singurătice autonomia pre base poporali si a trei'a, ca Transilvania se se ceda eisi seu se nu se sacrifice nesatiul Ungariei si in urma a patra ne e cunoscutu, cumca „Zukunft“ e unu diurnalul slavicu generale, in carele au inceputu a se luptă cu centralistii si dualistii slavi de de multu si continua a se luptă acum. — Scimă inse si aceea, ca mai ésta véra se colportau prin diurnale nesce faime, că si cum barbatii slavi s'a fi adunat in Vien'a chiamati ori nechiamati de regim, si acolo aru si formatu unu felu de programu dupa grupe provinciale, ace-

stea inse au remasă numai faime, si si de pu esistă, auctorii loru n'au pasită nașiru in publicu se le propugnese si apere, cela pucinu nu in diurnală mai cunoscute, si „Zukunft“ alu a luat numai notitie despre atari faime, si nu le a datu nici atat'a insemnatate, cata dechiaratiunei federalistilor din Vien'a.

Acum data dupa ce lui „Vaterland“ si „Hirnök“ ori că federalisti ori că privilegiisti le poftită in continuu „repausu fericit“ in eternu; dupace federalistii grupasi celu pucinu, in catu scimă, s'au nascutu mai tardiu, si nu s'au redicatu la aceea insemnatate, in catu se si pro pugne in publicu principale sale, a urmatu si urmăsa de sene, ca cei ce au vorbitu pentru federalismu si ca in specie subsemnatulu am vorbitu despre federalismulu representat si partit'a slavica ce sustiene „Zukunft“, — adica acele carele dupa cuprinsul acestei foi si a revistei sale diurnalistic trebue se se baiese pre egalitatea tuturor națiunilor, si pre autonomia singurăcelor provincie ale imperiului si asié si a Transilvaniei, si acésta in conformitate cu diplomei din 20 Oct., si asié standu luerulu din partemi sum tare convinsu, ca atatu eu, catu si altii, cari vorbim in acestu intielesu, nu facem sierbitiu reu națiunei, ca-ci am érasi si acum convingerea firma, ca spre prosperarea imperiului si a națiunilor singurătice, e ne trecutu de lipsa că seu prin explicarea de nou a diplomei din 20 Oct., seu prin reformarea patentei din 26 Febr. se se crese unu atare sistemul de regim in Austria, in catu cu unitatea imperiului se se combine autonomia singurăcelor provincie si indreptatirea egale națiunale, si acesta o voiu aperă pana ce va afă altul ceva mai bunu, si in acestu intielesu sum de parere se nu ne ferim de federalismu, de si chiaru ar esistă cineva, care ar voi se abusese de elu, ci noi se 'lu explicamu azié, cum e naturale si cum 'lu vedem desfasiuratu in „Zukunft“ acum de multu si cum 'lu vedem pugnatu si in „Gaz. Trans.“, — si spre esoperarea acestoa se nu intădia a face pasii de lipsa barbatii, cari se interesă de sòrtea națiunei si aceia, pre cari cu D. corespondinte din „Albin'a“ „ne amu indatenatu a i vedé in fronte“ se nu mai stea in neresolutiune, că nu cumva se o patim, cum ne spune povestea, ca o amu patită atunci candu D. dieu a imparită darurile poporatoru din tienutulu seu din patmentulu Ungariei, — adica se remanemu éra cu óla mare de fasole si cu vai de noi in spate, pre candu altii au capetatu binele s. a.

Eu sustienu aceea, ca federalismulu espuse in intielesulu predisu si representatu si prin diurnalul slavicu „Zukunft“ nu e periculosu, ma adaugu, ca si federalismulu grupelor istorice inca nu e asié de periculosu pentru noi că dualismulu maghiaru, si acésta, ca-ci antanu in casu, candu s'ar luptă slavii dupa egemonia si slavisare, amu avé de a ne uni poterile de aperare cu poporale ce le mai harnice ale imperiului, adica cu germanii si maghiarii, si a dou'a, ca-ci prin federalismu, chiaru si candu amu fi tornati de a valm'a cu Ungaria in un'a grupa, — maghiarii nu capeta stat'a potere silnia asuprane, că prin dualismu, ei prin federalismu voru capeta potere de a face numai presiune morale asuprane, nu si fisioa, cum s'ar templă, candu pre basea unui dualismu ar capeta drepelul de militia s. c., ca-ci ou armé morali ne luptam si ne vomu luptă, éra armé fisice, că la „boitogotai“ o data ne punu capulu! apoi ce folosu avem, ca se voru tiené slavii in frenu ori nu?!

Éta acesta mi e responsulu la intrebarile dreppte si inderepte si speru, ca de gresiescu, D. corespondinte V. si chiaru si D. Redactore alu „Gazetei“ me voru indreptă si in interesulu nostru națională voru pasi in publicu cu unu programu salutariu. — B.

Programa? Aparăte a continuitatii noastre de dreptu ne e tota programma. Ardélulu e singură provincia dincoce de Lait'a, care a trecutu preste programe in momentulu, candu s'a reconstituitu dupa diploma chiaru pe basea federalismului provincialu, a autonomismului, ma si a centralismului monarchicu, care tota plus minus trebue se servésca de base si a reconstituirei monarchiei, ca altfelu monarchia n'ar poté susta că unu totu nedisolubilu. Trebue se fiu federalisti, ca ce art. I de lege alu dietei din 1863 creasa una nouă confederatiune intre cele 4 națiuni si 6 confesiuni in patriane, de altu federalismu pe

noi ardelenii se nu ne mai dora capula, decatudandu amu vre se pe demu, ce avem, că se capetamu ce nu dorim; apoi facia cu imperiul actu inca ne afiam că autonomi in federalismu provincialu; trebuie se fiu autonomisti, incatuse ne pastram autonoma tierii pe catu ne a remasă ne mai scribata; trebuie se fiu si suntem si centralisti, incatuse suntem supt unu suveranu comună si unu regim alu lui si incatul ne obligă contractul tierii nostra bilateralu, parte renointu cu Marele Principe, care a apromisu emiterea diplomei că cea leopoldina dupa reconstituirea Ardélului, in rescriptu catra diet'a din Sibiu. Éta program'a nostra, care e realitate, dar' numai multu programma, pentru ce se nu uitam, ca noi ne atlamu inca in posessorio, si cine are lucratu a mana nu'lu va parasi pentru umbr'a lui, că canele carne din gura, pentru umbr'a ce i o vedi in apa. — Program'a nostra e dar' se ne aparamu in vorbe si portare terenulu continuitatii nostra de dreptu dela 1863—4, si unde 'lu vomu vedé scurtatul său calcat, se strigam: Cine e a colo?! si pana la capulu statului se nu amanam a ni lu apera din respoteri, ou frunte inaltiata si dovedindu, ca scimă se 'lu aperam si scimă cu micu ou mare, ce va se dica a posedă dreptu politicu naționalu coegalu, constitutiunalu. Silniciele si injurie trecutu cu o anima si cu onu cugetu descopește colo susu la poterea executiva a legilor, unde se află vindicare, si de unde se da preste nasu la caloatorii legii, fia ei si baroni, pana candu diet'a cu suveranul nu le va modifica altfel. Ér' deca noi sunu primi că „ticalosi Maria ta!“ tota obrazniciele desiantiate ale unui calactoriu de lege, ce ne portă a port, sciindu slabitiunea si uimirea celor tremurici, si nu ne amu apera terenulu dreptului, amu deveni catu mai curundu tooma iobagi, asia, iobagi atat u politici catu si feudal! Asia! se stam pe lunga program'a acésta desfasurata mai pe largu si in numerulu trecutu „Vorba franca“ si credem ca nu ne vomu potici. Red.

Revista de diarie.

(Incheiere.)

Concordia' său mai bine dn. P. in trins'a voiesce ministerie ungurescu e combinatul din partit'a „conservativului, a centrului (Deák) si a partitei liberali.“ „Albin'a“ combate acésta combinatiune din cauza mai alesu ca n'are nici o îndrere in conservativi, remane totuodata pre langa punctele sale intrebatore puse „Concordiei“ de mai nainte. Noi din partene nu avem cauza de a ne amesteca in acea dispută. Cestiunea ministeriului ungurescu e cestiunea Ungariei, la care Transilvania n'are se se amestece. Deci totu ce amu avea a observa la acestu locu ar fi nămai, că se rugam pe cele două sorori a ne da definitiunea celor trei partite politice ungurene numite mai insusu, pentru ce noi aici sub conservativi intelegemu pe aristocratii mari, de calibră greu, Tory, amici ai privilegiului si ai feudalismului; sub centrul Dvăstra priopemul pe dualist, totuodata Whig, carii nu voiesc se o rupa cu tota naționalitatile din Ungaria că atari si a preface nu numai pe Transilvania, ci si pe Croati'a, Slavonia, Dalmatia in o singura Ungharia suverana, era la privilegiu tieno ceva mai pucinu; era sub liberalii Dv. din steng'a dietei noi intelegemu pe revolutionarii lui Kossuth. Nu scimă deca smintim.

In „Albin'a“ Nr. 66 afiam a cincea corespondintă lungă, ince interesa a unui barbatu carele calator si unele cercuri electorale din Banatu si care se insémna numai cu V. — D. corespondinte a petrunsu scopurile federalistilor slavoni neasemenat mai bine decatud o multime de altii securu vedietori, pe carii lectură diariului „Zukunft“ ii ameti, in catu nu mai sciu unde le sta capulu. Dn. V. tiene, ca slavii cu „grupele naționale“ proiectate de ei inca voiesc se imbete pe romani că si altii. Slavii voiesc slavisarea a Austria, intocma preoum au voită germanii germanisarea ei, dice dn. V. atata numai, ca slavisarea este multu mai periculoasa, adang densulu; de aceea V. lauda politică a stepat, re a barbatilor nostrii, „pe carii pana acum eram dedati ai vedé totu in fruntea miscariilor nostru.“ „Pana atunci“, dice dn. V., credem ca facu o smintă mare toti cei ce pana si ei

umerulu la redicarea si realisarea programului slavilor federalisti, chiar ca cei ce inainta dualismulu maghiarilor, seu centralismulu vienesilcru."

Forte bine, ca intru adeveru abie 'si mai poate cineva splica acea patima a unu omeni lipsiti de orice convictione propria, de a se luta dupa toti fluturii, de a'i inregistra in creri tote programele cate au implutu aerulu in imperiu austriac de unu anu incóce, ca si cum tote paserile cate sbô'a s'aru si manca!

Cine 'si face o casa noua, ii trebuiece unu anu si doi pentrucá se se védia odata asiedistu sub coperisul cu locuinta inchisa si mobilata bine. In imperiu austriac s'a ruinatu palatul absolutismului, trebuie se se re'naltie a latura in locu. Se poate acesta intr'unu ann si doi? Si inca prin delegatiuni? Ce chimera! —

— Dn. Vincentiu Babesiu carele fusese la Mehadia pentru restaurarea sanatati salo, re'ntorosenduse prin cerculu seu electoralu pe la Iladu fù primitu de catra oleu si poporu cu multa cordialitate. Cu tote acestea unu corespondinte in „Concordia“ Nr. 76 vrea a sci, ca dn. Babesiu s'ar fi aratata forte netolerantu catra alegatorii sei de confesiunea gr. catolica si ca parochiloru gr. catolici inca nioi visit'a n'ar fi voit u a loc re'ntorce, candu la altii o a re'ntorsu. —

— Pe una romanu bogatu anume Iosifu Catina l'au omorit lotrii acolo pe locu si l'au despouetu de bani.

„Albin'a“ Nr. 68 si 30 Sept. aduce o corespondintia interesanta din districtul Naseudului Sept. a. c. Aceeasi se occupa cu fondurile cele frumose, cu scôtele acelui districtu, cu adunarea generala a comitetului administratoru de fonduri tienuta la 17 Augustu a. c., apoi incheie cu descrierea pe largu a portarii dñului vicariu Gregoriu Moisile ca presedinte, catra acelu comiteta si anume catra membru de confesiunea gr. resaratena ai aceluiasi, era mai anumit u catra dn. Busdugu, carui dn. vicariu iar si disu, ca „pana va mai fi vreunu neunitu in comitetu, trebile voru merge numai reu“, cam si ca neunitii inca n'aru fi datu nici unu crucieru la fonduri si totnsi vreu se'i jocu dupa placu“; ou tote acestea se producute cifre, din care se vede ca gr. resaratenei numai din padurile comunei Cosna dela 1858 pana la 1866 au datu pe fisare anu dela 3760 fl. treptat pana la 8035 fl. v. a. Vin'a cea mai mare a dñi Busdugu ar fi fostu ca a disu, ca dn. vicariu se nu incarce asupra 'si cinci deragatorii, pe care nu le poate porta. Dn. vioariu de mania a parasit u adunarea. Corespondintia se dice a fi subserisa de mai multi uniti si neuniti.

Naseudenii al ega'si presedinte si vicepresedinti dupa voi'a loru. —

„Sionulu rom.“ inca totu mai continua critica Istoriei biserioesci scrise de br. Andr. de Siaguna; era articulii dogmatici se citescu numai de preoti, pentru mireni mai nu'i intielegu de locu.

„Kol Közlöny“ Nr. 118 tiene, ca celu care a scrisu astavara din satulu Petrosieni in „Gazeta“, catra munteni, ar fi numai unu pwoletariu, oare pentru crime publice ar fi zacutu in temnitiele cetatii Belgradului. Istru asemenea corespondintele dela Zlatna din Nr. 71 alu Gazetei este defaimatu cu multe vorbe, era muntenii aratati ca omeni forte crudi.

In vresta sunt, respunda.

Pred'a colerei in Transilvania

incependu dela 31 Augustu pana la 15 Septembrie 1866, dupa datele oficiale ale Dlui protomedicu Dr. Daniele Pataki.

Loculu	Poporatiunea	Din a in carea erup. cholera	Din diu'a erump. pana in 15 Sept.			Diu'a incetarei
			sau boln.	sau insan.	au morit.	
Distr. Brasovul.						
Brasovu	27000	18/7 1866	544	188	214	—
Porecareni	1823	19/7 " "	11	8	3	22/8
Satolongu	9000	28/7 " "	46	11	26	—
Ciernatu	3100	24/8 " "	22	8	10	—
Turchesiu	4300	14/8 " "	68	15	44	—
Bacisaleu	2170	2/8 " "	16	3	11	—
Tatrangu	2813	29/8 " "	13	7	6	5/9
Zizinu	1575	1/8 " "	45	24	21	4/9
Bodu	1943	1/9 " "	17	12	5	4/9
Crisbavu	1812	7/9 " "	7	—	3	7/9
Rosnovu	4114	11/9 " "	1	—	1	—
Trei scaune						
Páké	672	5/8 " "	47	24	19	—
Páva	885	10/8 " "	10	8	2	1/9
Zabola	1984	14/8 " "	13	10	3	4/9
R. Szt.-Lélek	3547	8/7 " "	99	63	34	—
Lemhény	2561	7/8 " "	78	47	27	—
Feldoboly	546	16/8 " "	34	27	7	9/9
N. Borosnyo	1116	18/8 " "	38	26	12	—
Barátos	938	18/8 " "	6	4	2	31/8
Telek	567	22/8 " "	3	3	—	31/8
Liszyno	973	28/8 " "	4	3	1	3/9
Bikfalva	2013	20/8 " "	8	5	3	3/9
Gelenze	2364	23/8 " "	6	5	1	31/8
Kovászna	3110	24/8 " "	26	7	15	—
K.-Vásárhely	3588	21/8 " "	5	2	3	10/9
Poian'a serata	887	9/8 " "	43	3	46	31/8
Szt.-Katalna	1015	1/8 " "	66	54	12	—
Lécfalva	870	5/8 " "	86	43	37	—
Sárvalva	515	24/7 " "	33	20	13	25/8
S.-Szt.-György	2354	19/8 " "	7	5	2	—
Bölön	1219	24/8 " "	2	—	2	—
Scaun. Ciucului						
Kászon Altiz	1340	27/8 " "	2	1	1	—
Feltiz	1401	21/8 " "	22	9	11	—
Csatoszeg	1509	27/8 " "	22	9	7	—
Bánkfalva	1005	21/8 " "	3	1	2	—
Comit. Solnoc. int.						
Tormapataka	172	10/8 " "	16	9	7	—
Bethleu	1490	8/9 " "	12	6	6	—
Comitat. Turdei						
Reginulu sasescu	4771	29/8 " "	1	—	1	29/8
Toplitia	2343	1/9 " "	53	34	13	—
Mesterháza si Göde	972	3/9 " "	44	30	10	—
Distr. Fagarasiul.						
Fagarasiu	4163	19/7 " "	3	3	1	10/8
Mandra	1012	4/8 " "	2	—	2	4/8
Distr. Naseudu						
Nagyfalu	663	23/8 " "	22	17	5	21/8
Comit. Albei sup.						
Bodola	1568	28/7 " "	153	89	64	3/9
Valcele	559	3/9 " "	3	1	1	—
Sum'a 46	115341	—	1763	844	710	—

Clusiu in 17 Sept. 1866.

(Coler'a.) Dupa scirile, ce ni-le aduce „Wr. Med. Presse“ numerulu personelor cerate de colera, dela erumpera ei in Austri'a (1-a Iuliu) pana la 15 Sept. se uroa la 70.000, dintre cari mai bine de 40.000 au cadiutu victimu aceleia. Sum'a acésta intr'adeveru este insemnata si infroscata, si totusi, doare, ca din pucine loouri ne vinu sciri despre continearea ei. Si adica in singurantele provincii se afla urmatóri'a proportiune. Austri'a infer. in Vien'a (pana in 25 Sept. s'au bolnavit 2596, insanatosiati 617, murit 1131, remasu bolnavi 530; in sîtsurile intinse s'au bolnavit 12.690, insanatosiati 6424, murit 4327, remasu bol. 1939. Austri'a super.: aoi epidemi'a se ivi numai sporadica. In unele tienuturi, si adica in Boem'a: s'au bolnavit 24.523, insanatosiati 10.885, murit 11.647, remasu b. 1891. Moravia: s'au bolnavit 31.189, insanatosiati 15.345, murit 13.966, remasu b. 1889. Silesia: s'au bolnavit 834, insanatosiati 263, murit 300, remasu b. 271. Bucovina: s'au bolnavit 6789, insanatosiati 2966, murit 3134, remasu b. 689. In teritoriul administrativ alu Leopolei Galitiei: s'au bolnavit 7191, insanatosiati 2173, murit 3626, remasu b. 1392. In cerculu adm alu Cracoviei, mai antaiu a fostu sporadica, dupa aceea in dilele din urma a devenit epidemiica si ad. s'au bolnavit 181, insanatosiati 80, murit 33, remasu b. 98. Stiria: numai casuri sporadice. In Litorale, Görz si Triestu: s'au bolnavit 396, insanatosiati 101, murit 137, remasu b. 125. In Ungaria: s'au bolna-

vitu 7032, insanatosiati 1794, murit 3024, remasu b. 2214. In Croati'a si Slavoni'a pana in 15 Sept. se ivi numai sporadica, de atunci a inceputu a deveni epidemica. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Intre dn. C. A. Roseti si dn. Dim. Ghica ambii omeni trecuti de ani 50 se incinse o corespondintia in „Romanul“ si in ordinea, care pana la epistol'a a treia pre langa ce au remas intre marginile bunei cuvintie, sunt si multu instructive, pe noi insa spatiul nu ne sufere a reproduce din aceleasi mai multa, decat numai unele pericope privitoare la coruptiunile cu bani, care sub domnia lui Cusa se credea a fi atatu de moda, incat nimeni se nu remana scutit de ele. Se intielege ca aceasta impregiurare a datu ocazie la celea mai spurate calumnu, in catu nu mai era siguru nimeni de ele, si totu galbiorulu celu cheltueai se socotia sea ca furtu din tesauru, sau ca simonia popesca, sea ca bani luati dela vreo partita. Asie au scoruitu si de dn. C. A. Roseti, ca ar' fi luatu dela cutare si cutare dieci si sute mii galbini ca si cum galbini, imperialii si napoleonii aru fi numai nuci.

Da Roseti inse demasca pe o multime de calumniatori, intriganti, mintiosi si nerusinati, apoi inchiea cu unu citatu dela scriitorul Beaumarchais, pe care inausi „Ordinea“ ilu publicase si care suna:

„Si ce arma mai teribile si mai mîrsiava de catu calomnia, care rănesce adancu pe celu ce ea lovesce, daru care manjesce si pe celu ce se serva cu densa? Calomnia isbesce in ceea ce omulu are mai sacru, mai scumpu, in onore, in respectul de care fia ce omu are trebuintia in societate. „Calomniadia, calomniadia mereu, dice unu misiu personagiu alu lui Beaumarchais, totu va mai remanea ceva in urma.“ Intradeveru cine poate prevedea consecintele unui cuventu, disu cu usiurintia, unei umbre de banueli asupra cuiva; cate ori si resbunari nu se descatenedea de unadat prin trensele in sinulu unei societati. Ca Proteu, calomnia scie se ie mii de forme, mii de aparintie spre a se lipi de tote caracterele, a profita de tote imprejururale, a escita ura intre frati, a rupe tote legaturile de amicitie, a semana discordia intre clasele sociale. O! cine vre se cunoscă Calomnia, se cîtesca admirabil'a descriere ce face de acestu monstru, unu scriitoru de geniu, care adese a fostu muscatu de dinsulu, daru care mai bine de catu ori cine, a scietu sellu nimicăsoa.

„Am vedutu omenii cei mai onesti de a fi sdrobiti de dinsa. Credeti ca nu e reputatie mai mîrsiava, nu e orore, nu este basmu mai absurdur pe care se nu le poate face a se crede de omenii fara de nici una treba dintr'unu orasius, daca vei fi pucinu indemanaticu, si noi avem omeni care au una adresa!..... Anteiu una siopta usiéra, care rade pamentul ca rindurica inaintea furtunii, pianissimo murmură, si trece repede, si semană in fuga'i cuvintul invenitul. Cutare gura ilu priimesce si, piano, piano, ti'u alunica cu dibacie in urechia. Reulu este facutu, elu germina, se tîrasce, ambla, si rinforzando din gura in gura, merge diavolu; si de unadat, nu scii cum, vedi calomnia ridicenduse suierandu, inflandu, crescendu, ori catu poti vedé cu ochi. Ea isi ie aventulu, intinde sborulu, virtejesc, impresora, smolge, rapesc, isbucesc si tuna, si devine, gratia orelui, una strigatu generalu, unu cîsescendo publicu, chorus universalu de ura si de proscriptione. Cine dracu ar' resista la aceste?“ Eta portretulu calomniei, de Beaumarchias.

In tote epoci, in tote tierile, calomnia a fostu privita ca celu mai mare reu. La Egipteni si Israeliti era privita ca crimele cele mai mari, si i se aplică pedepsa talionului. Legile lui Moise pronunciau a se da calomniatorului pedepsa ce sar' fi datu calomniatului daca calomnia ar' fi fostu adeverata, si a i se cere vieta pentru vieta, ochiu pentru ochiu, dinte dinte. La Greci asemenea era forte aspru pedepsita acusatiunile nefundate; ne integrare frontis, era la Romani calomniatorul se infara in frante spre pedepsa, si in legile lui Ulpianu se vede ce rigore era in contra lui.

Dara si in politica calomnia a jucatu unu rol intinsu, de si despreteitoru, si de multe ori individuale si partidele s'au silitu a intrebuintata arma primejdiosa, sploatandu nesciinti'a, friica, egoismulu si brutalitatea maselor inculte si

AUSTRIA INFER. Vien'a. Mai. S'a imp. prin scrisoarea de mana din 3 Oct. a binevoit u a depune titululu de rega alu Lombardiei si Venetiei si a ordoná, ca acestu titulu pe viitoru se remana afara. — Ministeriul de statu a imputernicit pre locotenintia a amaná deschiderea scolelor, candu ar cere pericolului colerei, pana la 1-a Nov. ceea ce s'a si facutu. — Epidemiu in Vien'a a mai slabit. — Ostasii sacsoni voru merge pentru ernaticu la Linz. Se crede mai incolto, ca trupele austriace p

reiescenda a dobndi printr'ensa influentia si dominare asupra spiritelor nimate."

La acestea du. Roseti adauga:

Se mi permiteti anca, onorate domnu, sa ducu indata aci aminte publicului, redactorilor de la Ordinea si autorelui articlului in privinta calomniei, ca diariul „Unirea,” foia ce era organul amicilor dumitale politici a scrisu, in timpul seu, ca eu „asuu fi luat de la d. Ioan Cantacozino, 600 lire, poli si imperiali,” pentru una misielia, pentru una vendiare.

Deatunci ore, onorate domnu, ai dobendit convingerea morale despre coruptiunea mea? De este asa, declaru celu pucinu si pe onorabile d. Ion Cantacozino de corumpatoriu, seu spune amicului dumitale dela Ordinea, ca arm'a calomniei s'a intrebuintiatu oelu pucinu si de diariul partitei Ordinii, de si crediu ca nu vei garsi in colectiunea „Romanului” asemenei acusari pentru nici unul din domn'a vostre.

Dobndit'o-ai de la banii ce am latus de la Voda Cuza? dar' atunci i am latus impreuna, caci eu, in sera de la 11 Febr., l'am datu in man'a guvernului. De la banii ce am latus de la Israeliti? Dar' atunci i am latus era cu totii, caci nu sciu se fi facutu eu fara guvernulu intregu, nimicu pentru densii? Dobndit'o-ai de la banii ce scii ca mi-a datu partita dumitale? Dar' atunci declar'o celu pucinu ca se scia natuina intraga. Dobndit'o-ai de la avere ce ai dovedit ca am?

Faca cerul, in acesta din urma privintia, se fi vorbitu, cum dice Romanulu, „in ceasu bunu.” Oi si cum insa, esti datoru, onorate domnu, se esplici publicului cum ai dobendit convingerea morală despre tradarile si infam'a mea coruptiune, si pote ca pana atunci ar' fi bine se rogi pe amicii dumitale de la Ordinea se suspenda dreptele dumnilor studie despre calomnie si calomniatori. C. A. Rosetti.

Franci'a si Rusi'a in Romania.

Subtitulul „Se luamu a mente” pulica „Romanulu” unele corespondintie din Petropolea 23 Sept. publicate in diurnalul rusofilu „Le Nord” si „Coresp. de Petropolea,” diurnalul oficialu in caus'a orientului si mai vertosu a Romaniei, din care putem vedea antipati'a Rusiei facia cu romanii, pentru momentulu, candu ar' veni la tapetul caus'a orientului. La inepetu tragedie „Rom.” atentiu publicului la cele reflete pentru diurnalul „Ordinea” (vedi Gazeta Nr. 72 supt rubrica Roman'a), apoi urmase asta:

„Organulu Rusiei in strainatate, diariul „Le Nord,” publica una corespondintie din Petersburg cu data 11/23 Sept. in care, dupa ce descrie cum sta in Rusi'a opinionea publica in privint'a cestuii Oriintului dice:

„Cei mai cu minte si cari au mai multa incredere in veghiarea si dibaci'a guvernului, dicu cu tote aceste, destulu de tare, ca amanarea solutiunii cestuii orientale a devenit acum peate putintia; Rusi'a, dupa ce s'a silitu cum trebuia s'o faca in interesulu ei si alu poporatiunilor crestine, d'a preveni una emancipare nematura si una deplina regenerare a Orientului, nu va putea starui in ratacirile iei in facia ce s'a implinitu in tote directiunile, sia intentiunilor cabinetului Tuilerielor d'a grabi crisea Orientale sia o deslega dupa planulu seu.”

Dupa aceasta Francia martuire, corespondintia din Petersburg spune ca organulu guvernului francesu la Patrie, atribue Rusiei rescularea Candiei si respondiendui, face intre altele si urmatoriele inseminate destainuire.

„Cum una foie publica din Paris, putea perde din vedere ca resculares Candiei, a Epirului s'aspirarile Elenilor suntu consecintiele logice, neaparate, de cea ce s'a petrecut la Dunare supt auspiciole dechiarate ale politicei francesee?”

„Intregimea imperiului otomanu este unul din acele edificie, asupra caroia nu se poate face una smintire partiale fara a se surpa totulu indata; aceste s'a scrisu acum patru luni in Nord.

„In contra literei sia spiritului tractatelor, in contra cerintelor formale ale conferintiei intrunite la Paris sia protestarilor Turciei, Unirea Principatelor dunarene s'a facutu. Unu principe strainu a scaladatu tronulu improvisatu la Bucuresci; Pôrt'a este redusa astazi a solicita de la acestu principie se bineviasca a renuncia

la ereditate in favorea agnatiloru casei de Hohenzollern, sia mantine pe monetele ce vor purta chipulu seu, initialele E.O. ca marturi ca nu s'a ruptu oii-e legamentu intre Roman'a si imperiul Otomanu.

„Candu se seversiesou asemene fapte, canda pretutindene domnesce puterea asupra dreptului, mai pote se se mire cineva ca poporatiunile crescute ale Orientului, cari nau negresitu mai puine titluri de catu romanii la stim'a si simpatia generale, se misca si se silescu a scutura jugulu Otomanu?

„Cum a potutu cineva avea copilaria d'a crede ca una poporatiune atatu de viteza si stimaabile ca acea a Serbiei se va resemna indefinitely a vedea garnisonele turce in cetatile sale, pe candu Carolu I. alu Romaniei nu permite nisi chiaru unui aginte consularu turcu a re-siede in Bucuresci? Puterile cari au incurajatul sau au toleratulimplinirea acestor fapte, trebuiau se se astepte la consecintiele loru.”

Aci, corespondintia din Petersburg, dice ca Rusi'a nu voiesce, ca alte puteri se amagesc poporatiunile din oriente spre a le castigá in favorea unei inriuriri esclusive, si ca in interesulu chiaru alu romanilor s'a esprimatu categoriou in mantienerea acelui statu quo, stai in locu, prescrisu de tractatulu dela Parisu, ad. conveniunea cum era naintea unirii, si apoi urmáza astufeliu:

„Era peste putintia semnatoriloru acelora tractate d'a se opune pe facia unoru opiniuni statu de logice, legale si neinteresate. In teorie ele au avutu anteietatea, dar' in practica au fostu cotite, si aceleasi puteri cari au pusu a loro semnaturi pe protocoolele cari dechiarau nulu si ilegal plebiscitulu ce chiama pe tronulu Romaniei pe principale de Hohenzollern, au opritu pe Pôrt'a d'a se opune instalarii sale si i impunu acum recunoscerea unui faptu implituitu.”

Asi'e dar' eca ca insii rusii dechiarau lamuritul ca s'a opusu si se opunu la drepturile poporului romanu, ca Franci'a a sustinutu acele drepturi, si dechiarau ca deca Pôrt'a va recunoscere drepturile romanilor, apoi au dreptu tote poporele din oriente a se rescula si imperiul otomanu este disolvatu. Mai pote fi una persecutare mai pe facia? Si ce persecutare! dupa ce ne a combatutu pe morte in conferinta, si ne a indemnatu pe de alta parte, prin siocle la urechia, se proclamam u independentia si republica, apoi acum dechiarau curatul ca tronulu Romaniei este improvisatu, si latus prin scaladare de catra Carolu I., precum dechiarau in 48, ca „originea nostra latina este inchisuta,” si amenintia tote puterile cu deschiderea resbelului orientului si disolvarea imperiului otomanu, de se voru recunoscere drepturile nostre si suveranitatea poporului romanu.

Ca se nu mai remane nici una indoiela in spiritele romanilor, si ca se pote fiacare se veda impede in giuru si inainte si mai reproducemu aci unu pasagiu dintr'unu corespondintia ce organulu Rusiei, diariul „le Nord”, punu pe unu pretinsu francesu a i-o scrie din Parisu cu data 25 Sept.

„Diariele nostre oficiose (cele francesee) se arata dispuse in favorea scirilor ce vinu din Constantinopole, despre scirile din Cret'a, si contrarie celor de origina elena, osea ce arata ca nu voiesou deschiderea cestuii orientului. Considerandu pe de alta parte, aptivitatea ce desfasura diplomati'a francesee la Constantinopole spre a dobandi dela Pôrt'a recunoscerea principelui Carolu de Hohenzollern, amu pote crede, ca guvernul nostru si aplica a intardia disolvarea imperiului otomanu pana ce se va forma pe Dunare unu simbure destulu de tare si de-tulu de devotatu intereselor Franciei pentru ca aceste interese se nu se compromita in nimicu in starea lucrurilor ce va succede situatiunii actuale. De-mi dai voie se imprumutu de la chimia una comparatiune, voiu dice voi osu ca in prevederea caosului politici si lucratii de regenerare ce voru urmá silitu cadera europea a sublimi Porti, cabinetulu dela Tuilerii voiesce se'si asigure unu centru de cristalizare, care se-i fia devotatu, si crede ca pote garsi acelu centru in Principatele Dunarene, candu este cu multu mai pucinu si curu ca va puté contá pe Greci'a. Dece cestuiua orientalui ar isbuuci astadi, restaurarea Europei

orientale s'a face negresitu in beneficiul regatului eleniciu, si acest'a pare ca Franci'a nu voe s'o incuragiese. Eca celu pucinu explicarea cea mai prin putintia ce se poate da starintierelor ei in favorea Moldo Valachiei, apropiata de atitudinea multu mai pucinu energica ce are in p.ivintia candiotiloru, de si nu pe romani a pasa mai greu si mai durerosu opresiunea turcesca.

„Rom.”

„Intardia ele ce ar survenit in recunoscerea de oatra Pôrt'a a nouui ospodaru alu Romaniei, au sorgintea loru in unele pretensiuni, in adeveru neaudite ale principelui Carolu, seu a consiliilor sei. Astufeliu refusa guvernului turcu dreptulu d'a avea la Bucuresci unu agentie insarcinatu d'a veghi'a asupra intereselor turcelor locuitori ai Principatelor; cabinetulu reclama inca mostenirea, nu numai a urmasilor direpti dar' inca si colaterali ai principelui Carolu, precum si dreptulu d'a bate moneta s'a face decoratiuni. Se intréba ori cine, ce s'a face sazeranitatea Portiei deca ar soordá tote aceste privilegiuri ospodarului Moldo-Valachiei.”

Credemu ca combaterea ce ne face Rusi'a, in tote modurile si cu totu felulu de arme este acum invederata pentru toti. Credemu, ca acum intielegu toti, si care este misiunea noastră in oriente, si care sunt drepturile si datorile nostre, si pentru ce Turci'a cedase mai deunadi, si acum se pare a voi se'si iè vorba in napoi, si pentru ce trebuia se ne grabim cu 20 de dile peintiu ca se profitam de situatiunea ce aveam atunci si pentru ce, de vomu fi perdutu-o, suntemu forte culposi, si ce trebuie se facem adi, pentru ca nu diu'a de mane se ne gasesc desuniti, destramati si Rusi'a se pote avea temeuri d'a preface in fapte cuvintele de ucidere cu cari ne a combatutu si ne combate. Lumin'a este facuta; „se luamu aminte,” ca-ci diu'a de mane va fi dupa lucrarea dilei de adi.

ITALIA. Diurnalul din Turinu anuncia, ca indata dupa subserierea tractatului de pace, se va desface parlamentul si efectuinduse votisarea in Veneti'a pentru anexare la regatulu Italiei, se voru escrie noue alegeri si pentru Veneti'a, si in parlamentul intregit se va propune tractatulu cu Austri'a si proiectul reorganisatiunii statului. Candu s'a subscrisu tractatulu, s'a desertat 101 tunuri in Florentia.

GERMANIA. Regele Anovorei a protestat in contra hrapii drepturilor suverane din partea Prusiei, si fiinduca acesta protestu a datu rondu prin diurnalele austriace, consululu prusianu Werther a si facutu intrebare la regimulu austriacu pentru acesta, de unde primi responsu, ca pres'a nu sta sub measurele administrative, si regele Anovorei, ca privatu in Austria nu se poate vatamá in libertatea individuala. — Klapka a primitu dela regimulu Prusiei ordinulu volturului rosu de a II-a clasa cu stea si unu dominiu in Silesia ca proprietate a sa alodiala. Legiunea voluntarilor maghiari consta inca din 2000 fetioni totu de sertati in armata austriaca, si se afla totu in Silesia. —

Din FRANCIA se stracura faim'a, cumca imp. Napoleonu ar fi bolnavu la Biaritz si Orleanii si republicanii ar luá aripi. Franci'a cu Auglia'a s'a intielesu in caus'a orientala, ca or ce pretiu se nadusiesca inciugerea ei. Marquisul Moustier a sositu in Parisu si si-a primitu postul, si se crede, ca se va face modificare in personalulu internunciilor, intre cari D. Benedetti, favoritorul causei Romaniei va merge dela Berolinu la Constantinopole. —

Novissimu. „Monitorul” Romaniei deminte scornirea despre demisionarea ministriului, dicundu, ca atatu ministrii intre sene ocatu si cu cabinetulu se afla in cea mai placuta armonia. — Vinterhalder secretariu min. de finantie e numit delegat la Parisu si Londonu, pentru asiediarea causei imprumutului de 50 mil. si subserierea obligatiunilor. — In oriente cercula in lungu si latu emisari rusesci indemnandu pe slavi, ca se iè pe dinante pe romani in caus'a orientului. — Montenegro inca 'su acitati de emisari. —

Cursurile la bursa in 12. Oct. 1866 sta asta:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 7 cr. v.
Augsburg	—	—	126, 70,